

Statenmededeling aan Provinciale Staten

Onderwerp

Samenwerkingsovereenkomst gebiedsopgave Waterpoort

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kennisnemen van

de ondertekening en de inhoud van de samenwerkingsovereenkomst Waterpoort. Daarnaast ook kennis nemen van de organisatorische en inhoudelijke ontwikkeling en voortgang van de gebiedsopgave Waterpoort.

Aanleiding

De uitvoering van de gebiedsopgave Waterpoort is onderdeel van de Agenda van Brabant (UA8). Waterpoort richt zich op het meest westelijke gedeelte van Brabant, op het grensgebied met Zeeland en Zuid-Holland. Het omvat globaal het grondgebied van zes gemeenten rondom het Volkerak en het Zoommeer (Bergen op Zoom, Tholen, Goeree-Overflakkee, Moerdijk, Steenbergen en Halderberge).

Datum

18 juni 2013

Documentnummer

3432722

Op 15 maart 2012 tekenden 13 partijen de intentie-overeenkomst. Het proces is gestart vanuit de provincie Noord-Brabant als strategische gebiedsopgave en is in een jaar uitgegroeid tot een gebiedsopgave van meerdere publieke partijen.

Op 27 juni jl. heeft gedeputeerde De Boer namens GS de samenwerkingsovereenkomst Waterpoort getekend. Dit markeert de afronding van de definitiefase en de start van de ontwerpfase van de gebiedsopgave Waterpoort. In deze samenwerkingsovereenkomst hebben overheden, ondernemers en onderwijs afgesproken samen aan de slag te gaan met het uitwerken van het perspectief van de robuuste, vitale en zelfbewuste regio.

Rol

De provinciale rol is tweeledig. Afgelopen jaar (tijdens de definitiefase) was de provinciale rol vooral die van initiator. De provincie heeft het initiatief genomen en ondersteuning georganiseerd zodat actoren zich uitgenodigd voelen aan hun eigen ontwikkelingen te werken en zo een bijdrage te leveren aan Waterpoort. Bovendien was de provincie de enige partij die financieel een bijdrage leverde aan het proces.

De andere provinciale rol is die van regisseur, mede-financier en/of trekker van deelprojecten. In 2015 wil de provincie dat de gebiedsorganisatie een zelfstandig draaiende organisatie is waarin de provincie één van de partijen is. De belangrijkste succesfactor daarbij is het stimuleren van mentaal eigenaarschap bij mede-overheden, burgers, ondernemers en instellingen om hun kennis, betrokkenheid, creativiteit en slagkracht in te zetten.

Kernboodschap

Datum

18 juni 2013

Documentnummer

3432722

1. Er is momentum en commitment voor de ontwerpfase

Voor deze ontwerpfase zijn aanvullend op de 13 'founding fathers' de volgende partijen bereid gevonden zich te committeren: de nieuwe gemeente Goeree-Overflakkee (i.p.v. oude gemeente Oostflakkee), de gemeente Halderberge, het georganiseerde bedrijfsleven in West-Brabant, de ZLTO, Rabobank, de onderwijsinstellingen Avans, Hogeschool Zeeland en NHTV, de in het gebied samenwerkende havens en watersportverenigingen en de in het gebied samenwerkende forten.

In tegenstelling tot de definitiefase, waar de provincie Noord-Brabant als enige partij procesgeld investeerde (€75.000 per jaar uit de pot van de Streeknetwerken), wordt in de ontwerpfase €90.000,- per jaar door partijen in de streek bijgelegd (€10.000,- per jaar door de 6 grondgebiedgemeenten, de provincies Zeeland en Zuid-Holland en waterschap Brabantse Delta).

2. Gezamenlijk opstellen van een toekomst- en uitvoeringsagenda

Nieuw elan is nodig in dit gebied dat te maken heeft met een teruglopende economie, een afnemend inwoneraantal en –voorzieningenniveau. Het gebied staat sterk onder invloed van ontwikkelingen op grotere schaal zoals de Deltawerken en de grote havens van Rotterdam en Antwerpen. Aan de andere kant kan het gebied een sleutelrol spelen in het streven van de havens om een sterke en concurrerende regio te blijven. Om aantrekkelijker te worden voor private en publieke investeringen, en om te voorkomen dat de ontwikkelingen van buitenaf over het gebied heenkomen zonder daar grip op te hebben, is het noodzakelijk dat het gebied actief een krachtige, eigen toekomstagenda opstelt.

Doelen daarbij zijn:

- land, water en bewoners weer beter verbonden. Het herstel – na de uitgevoerde Deltawerken - van de relaties tussen stad, water en ommeland, via 'waterpoorten' (toegangspoorten tot zowel het open water als het stelsel van beken en kreken);
- zichtbaar robuustere en productievere relaties tussen bedrijven, burgers en overheid;
- regionale troeven en economische pijlers beter verbonden;
- het gebied beter zichtbaar en beleefbaar (regiobranding) in relatie met de Brabantse Wal en de Zuiderwaterlinie.

Waterpoort is een succesvolle uitwerking van het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta en de Uitvoeringsagenda van de Regiovisie West-Brabant. Met de gebiedsopgave Brabantse Wal worden relaties gezocht (mn op het gebied Vrijtijdseconomie, Militair Erfgoed en Leefbaarheid)

en in samenhang wordt gewerkt aan economische dragers die toekomstbestendige ontwikkelingen realiseren.

Datum

18 juni 2013

Documentnummer

3432722

3. Eigennaarschap regio

In 2015 is het perspectief van de regio uitgewerkt in een verhaal, concrete condities en een uitvoeringsplan. In de afgelopen periode is duidelijk geworden dat de overheid daarin alleen stappen kan zetten samen met private en particuliere partijen. Het 'eigenaarschap' van de regio is evenzeer een publieke als een private zaak. Daarom nodigt het bestuurlijk overleg private partijen, burgers en onderwijsinstellingen uit om mede vorm te geven aan de robuuste, vitale en zelfbewuste regio.

De praktijk leert inmiddels dat Waterpoort werkt. De partijen kunnen samen veel meer kunnen bereiken dan elk van de afzonderlijke partijen. Voorbeelden daarvan zijn: doortrekking Roode Vaart, toegangspoort Benedensas, de toeristische Veiling St Annaland in combinatie met het streekmuseum De Meestof, meervoudige benutting Crujjslandse kreken, uitwerking Energiek Moerdijk, gecombineerde samenwerking Stelling van Willemstad en Familie van Waterpoorten. Deze voorbeelden laten zien dat de regio initiatief neemt, trots is op de streek en vanuit dat besef nieuwe ontwikkelingen ontstaan. Het stofgoud wordt ontdekt en verzameld!

Initiatiefgroep	Bestaat uit de wethouders van de zes grondgebiedgemeenten en een bestuurder van waterschap Brabantse Delta onder leiding van onafhankelijk voorzitter Jan Hoogendoorn (oud-burgemeester van gemeente Steenbergen). De Initiatiefgroep is de stimulator en organisator van het proces in de streek.
Bestuurlijk overleg	Bestaat uit de leden van de Initiatiefgroep aangevuld met bestuurders van de provincies Zeeland en Zuid-Holland, terreinbeheerders en de regio West-Brabant onder voorzitterschap van Yves de Boer. Het bestuurlijk overleg is primair verantwoordelijk voor de afspraken uit de samenwerkingsovereenkomst en de producten die horen bij de afronding van de ontwerpfase.
Themagroepen	In 6 themagroepen (Loket en atelier, Verbonden Forten en Vestingen, Zoetwatersysteem, Innovatieve landbouw en zilte teelten, Familie van Waterpoorten en Horizontale synergie) wordt gewerkt aan de ontwikkeling en realisatie van projecten passend binnen het gebiedsperspectief van Waterpoort. In de groepen en projecten zijn overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, bedrijven, ondernemers en burgers actief, passend bij wat nodig en/of zinvol is voor de betreffende groep of project.

Consequenties

1. *Opbouwen van een gebiedsprogramma zoals Waterpoort kost tijd*

Veel partijen moeten wennen aan werken in een tijd van nieuwe verhoudingen waarin financiële middelen zeer beperkt zijn: partijen kunnen het niet alleen, maar moeten samenwerken. Aan de andere kant is het van belang dat het programma concrete resultaten oplevert om commitment te behouden.

2. *Rol van de provincie is tot nog toe initiërend en faciliterend*

In de ontwerpfasen zal de initiërende rol van de provincie afgebouwd worden, en worden overgenomen door initiatiefnemers uit het gebied. Dit komt tot uitdrukking in een robuuste streekorganisatie die in 2015 operationeel is. Dit betekent overigens niet dat de betrokkenheid van de provincie in 2015 eindigt. De provincie zal altijd een belangrijke stakeholder blijven.

3. *Waterpoort verbindt*

Zoals reeds eerder genoemd is Waterpoort naast een provinciale gebiedsopgave ook een uitwerking van het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta en de Strategische Agenda West-Brabant. Er is veel aandacht voor het gebied vanwege de strategische ligging tussen Rotterdam, Brabantstad en Antwerpen en op de grens met de groenblauwe Delta. Door aan Waterpoort te werken worden provinciale belangen op verschillende schaalniveaus behartigd.

Provinciale belangen waar binnen Waterpoort aan wordt gewerkt zijn:

- Groenblauwe structuur: Waterberging, watersysteemherstel, hoogwaterbescherming (programma Zuidwestelijke Delta);
- Landelijk gebied: Agrofood (akker- en tuinbouw) inclusief koppelingen met energiewinning (projecten Agro Foodcluster; Logistiek Park Moerdijk, windenergie, biobased economy), Recreatie en toerisme (Brabant aan Zee, oeverfaciliteiten Mark, Dintel en Vliet, vrijetijdseconomie);
- Stedelijke structuur: Versterken kennisclusters logistiek (projecten AFC, LPM, Borchwerf, Noordland, Biobased Campus);
- Infrastuctuur: logistieke stromen, buisleidingen, A4, A16, Robellijn;
- Ruimtelijke kwaliteit: Ontwerpopgave, quality of life, cultuurhistorische waarden;
- Relatie met investeringsdomeinen Agenda van Brabant: kennis (duurzame innovatie en ambachtelijkheid), de bereikbare regio, natuur en landschap.

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Datum

18 juni 2013

Documentnummer

3432722

Communicatie

Opgesteld in samenwerking met partijen die de overeenkomst mede-ondertekenen.

Datum

18 juni 2013

Documentnummer

3432722

Vervolg

Provinciale Staten zullen op de hoogte worden gehouden van de procesvoortgang en tijdig worden geïnformeerd over een uitvoeringsprogramma en eventuele co-financieringen voor de uitvoering van projecten.

mei 2014: Waterpoort evenement voor 300 personen incl nieuwe gemeentelijke bestuurders, Waterpoort Academy opgericht

juni 2015: Robuuste zelfbewuste en vitale streekorganisatie met uitvoeringsprogramma.

Bijlagen

Meer informatie over de gebiedsopgave en de samenwerkingsovereenkomst kunt u vinden op www.waterpoortwerkt.nl

Verder is de publicatie 'Dit is Waterpoort' eind juni aan u verzonden.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: R. Kramps, RKramps@brabant.nl, toestel (073) 680 83 57
Ruimtelijke Ontwikkeling & Handhaving/Bureau Ruimtelijke Ordening
Midden-West